

28. febrúar 2011
SÍ-70330

Nefndasvið Alþingis
nefnasvid@althingi.is
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

Með tölvupósti dags. 8. febrúar 2011, óskaði efnahags- og skattanefnd Alþingis eftir umsögn Seðlabanka Íslands um þingsályktunartillögu um aðgerðir í efnahagsmálum, 141. mál.

Þingsályktunin inniheldur fjölmargar tillögur á sviði aðgerða til handa heimilum og fyrirtækjum og í fjármálum hins opinbera. Tillögurnar eru töluvert misjafnar með tilliti til mögulegrar umsagnar Seðlabankans. Þannig eru sumar þeirra utan sérsviða bankans, t.d. tillögur varðandi sjávarútvegsfél.

Almennt má segja að þingsályktunartillagan feli í sér jákvæða viðleitni til stefnumótunar sem miðar að því að örva hagvöxt og draga úr atvinnuleysi við aðstæður þar sem enn er mikill slaki í efnahagslífinu og fjárfesting er við sögulegt lágmark. Seðlabankinn telur að þetta sé um þessar mundir eitt mikilvægasta verkefni efnahagsstefnunnar. Það hefur náðst verulegur árangur varðandi stöðugleika sem birtist í undirliggjandi viðskiptaafgangi, gengishækkun á síðasta ári án stuðningsinngrípa, verðbólgu sem er við markmið, stórbættri erlendri lausafjárstöðu þjóðarbúsins og framgangi áætlunar um sjálfbærni skulda hins opinbera. Fjárfesting og öflugur viðsnúningur umsvifa hefur hins vegar látið á sér standa. Bankinn tekur undir það sjónarmið, sem margar tillögurnar virðast byggja á, að óvissa um rekstrarumhverfi eigi þar umtalsverðan hlut að máli.

Ekki eru tók á að gera umsögn um einstakar tillögur. Sumar þeirra getur Seðlabankinn tekið undir. Aðrar eru hæpnari, bæði varðandi innihald og tímasetningar sem eru í sumum tilfellum óraunsæjar. Seðlabankinn vill í þessu sambandi ítreka þá skoðun sína að allar aðgerðir í ríkisfjármálum þurfi að vera þannig útfærðar að ekki sé grafið undan áætlun stjórnvalda um afgang í rekstri hins opinbera og sjálfbærni skulda þess, eins og stefnt er að í efnahagsáætlun stjórnvalda og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins.

Margar tillögur taka á þáttum sem eru þess eðlis að Seðlabankinn getur stutt þær og sumar þeirra eru keimlíkar tillögum sem bankinn hefur áður fjallað um. Má þar t.d. nefna aðgerðir sem greiða fyrir endurskipulagningu skulda, aðgerðir sem stuðla að aukinni fjárfestingu, aðgerðir sem eru til þess fallnar að auka skilvirkni hagstjórnarhlutverks ríkisfjármála og aðgerðir sem skapa efnahagslega hvata sem eru til þess fallnar að styðja við traustan bata efnahagslífsins og sjálfbæran vöxt þess til lengri tíma litið. Sumar aðgerðir sem lagðar eru til í ályktuninni virðast reyndar nokkurn veginn samhljóma

aðgerðum sem stjórnvöld eru þegar að vinna eftir, t.d. aðgerðir til að flýta endurskipulagningu skulda og breytingar á fyrningarfresti krafna í þrotabú einstaklinga.

Einnig má nefna að bankinn hefur áður bent á í ritum sínum að reynsla annarra ríkja af aðgerðum í ríkisfjármálum gefi til kynna að árangursríkara sé að ná tókum á ríkisfjármálum í kjölfar efnahagsáfalla með aðgerðum þar sem þyngdin er meiri á aðhald í útgjöldum en auknar tekjur með skattheimtu.

Að lokum tekur Seðlabankinn undir þá efnahagslegu hugsun sem liggur að baki tillögu um gjald á innstæður vegna ábyrgðaryfirlýsingar stjórnvalda án þess að taka afstöðu til skattprósentu. Slíkt gjald verður þó að skoða í samhengi við fyrirbyggjandi frumvarp um innstæðutryggingar og tryggingarkerfi fyrir fjárfesta.

Virðingarfyllst,

SEÐLABANKI ÍSLANDS

Már Guðmundsson
seðlabankastjóri

Þórarinn G. Pétursson
aðalhogfræðingur